

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 1 hónap . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 3 hónap . . . 110 K Égész évre . . . 440 K
 NYES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelentik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlósy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Reformátusok országos nagy-gyűlése

Meg akarták zavarni az egyetértést -- Baltazárék kudarca

A Baltazár-klíkk nemzetietlen iránya és magának Baltazárnak a politikai szereplése már régen kihívta a magyar kálvinisták jogos és lesújtó kritikáját. Aggodalommal szemlélték, hogy egyéni hiúságból és önérdék hajhászásból a tisztántuli egyházkerület püspöke szembe helyezkedik azzal a magyar nemzetre nézve mindenek fölött kívánatos irányzattal, mely a megcsontított hazát a nemzeti gondolaton és a különböző egyházakban élő keresztyén vallás-erkölcsi alapon, mint sziklaszilárd, megingatlan bázison akarja romjaiból újra felépíteni.

Ezzel az eléggé el nem ítélhető magartásával Baltazár nemcsak a keresztyén magyarságnak egyetemét, hanem ebben elsősorban a magyar kálvinisták óriási többségét is szemben találja magával. Mi magyar kálvinisták, akik hazánk sorsát és reformált egyházunk ügyét egyaránt szívünkön viseljük, egyúton akarunk járni katolikus magyar testvéreinkkel s velük vállalva végezni nemzetépítő munkánkat.

Ennek a gondolatnak a jegyében ült össze szombaton délután Budapesten a reformátusok nagygyűlése Bernáth István egyetemi tanár elnöke alatt. A Sándor-utcai régi képviselőház nagy tisztelettel megtöltötték az ország minden részéből odasereglett kálvinisták, hogy határozattal emeljék azt a javaslatot, amit vasárnapi számunkban röviden ismertettünk. A határozat bevezetésében sajnálattal állapítja meg, hogy nem csak közönséges, de magas egyházi tisztiséget is viselő egyes hitsorsosainak politikai és társadalmi magartása és irányzata, míg egyfelől alkalmas a keresztyén béke és egység megbontására, másfelől árnyékokot vet a magyar református keresztyénség hagyományos hazafiságára.

Ezzel a nagygyűlés minden közösséget megtagad s kimondja, hogy a magyar nemzeti vagy a keresztyén alapokról való lesiklásért csak maguk a megtévelyedettek lehetnek felelősek és miattuk és tényeikért a magyar református egyház és magyar református keresztyénség nem vádolható.

Az elnöki megnyitó hangoztatta, hogy a nagygyűlés célja magasztos tiltakozás minden olyan törekvés ellen, mely a nemzeti egységet meg akarja bontani. Somogyi Lajos ügyvéd megállapítja, hogy a nemes értelemben vett szocializmus elveit a kálvinizmus már régen hirdette, de mindig alárendelte a nemzeti érdekeknek. Tiltakozik az ellen, hogy a kálvinizmus érintkezést keressen bizonyos nemzetközi, radikális elemekkel.

Hamary István teológiai tanár nagyhatású beszéddel terjesztette elő a határozati javaslatot, amit a gyűlés nagy tetszéssel, egyhangulag elfogadott. Különösen nagy hatást váltott ki az előadó beszédének azon pontja, mely kimondja, hogy amely szellemben őseink szolgálták a hazát, ugyanabban a szellemben kell nekünk is dolgozni, a soha meg nem tártorodó hazaszeretet szellemében.

Ettől a szellemtől ne szakítson el semmi esésítő szó, hatalom. Fölhangzik a vád, hogy a kálvinista egyház liberalizmus helyett legújabb reakciós, sőt klerikális lett. Erre csak egyet lehet felelni: liberálisok vagyunk, de az evangélium szava szerint és nem engedjük azt, hogy ez a szó tág köpönyeg legyen, mely alatt ellophatják a magyarság kincseit. Abból a li-

berálizmusból, mely egy bünös faj nemzetköziséget hozta ide, nem kérünk, ha ez a liberálizmus, akkor inkább leszünk reakciósok, keresztyének és magyarok. Ha egy nemzet lerombolt templomát fölépíteni reakciós munka, akkor mi, kálvinisták is reakciósok leszünk. Azzal a szellemmel szemben, mely politikában, sajtóban, irodalomban, művészetben egy idegen faj kutmérgező veszedelmét zuditotta reánk, reformátusoknak és katolikusoknak, unitáriusoknak és görögkatolikusoknak, minden szál magyarnak egyseges seregbe kell tömörülni. A liberális sajtó mesterkedése ma is látható, mely éket akar vetni felekezeti szerint magyar és magyar közé, de ez már céltalan.

Pálóczy-Horváth Zoltán a szabadkőművesség romboló munkájának a reformátusság körében tett előhaladásáról beszél, majd kiemeli, hogy a magyar protestantizmus a nemzetköziséget a magyar hazafisággal mindig a legideálisabban tudta egyeztetni, mert ápolta a külfölddel az összeköttetést és azt a magyar nemzet javára mindig gyümölcsözőben fel is használta s így most is nehéz helyzetünkben külföldön s különösen Angliában az irántunk megnyilatkozó rokonszenv feltámasztása és növelése által mérhetetlen szolgálatot tesz a magyarságnak, majd

dr Mitrovics Gyula debreceni egyetemi tanár a Debrecen közéletében vezető szerepet játszó azon sok száz református hívő nevében, akik aláírási iven fejezték ki csatlakozásukat a nagygyűlés összehívóinak nemes mozgalmához, tiltakozik a Tisztántul mindinkább hangossá váló álprófécia ellen. Ott magas helyről olyan

politikai nyilatkozatok hangoztak el, melyek a bécsi és kolozsvári hazadruló sajtóban találtak visszhangra. (Csilléry András: Gyalázat!) Q közelről látja azt a romboló munkát, mely azt akarja elhíttetni a kálvinistákkal, hogyha a katolikusokkal összefognak, akkor a kálvinizmus áruól lesznek. (Zaj.) Azt mondják, ezt csak az olyan kálvinisták kívánják, akik a kurzusban megtalálták a maguk számítását. Nem akar neveket említeni. (Zaj, felkiáltások: Ugyis tudjuk!) Cselekedni kell, mert mind szélesebb gyűrűt ver ez a gyűlölködő irányzat a Tisza két partján. A magyarság egyrészét ki akarják kapcsolni a nemzet egészéből azok, akiknek egyetlen kívánságuk a személyes érvényesülés. (Ugy van! Nagy taps.)

Debrecenből a fővárosban tartott nagygyűlésre felutazottak közül megjelentek néhányan a nagygyűlésen, akik kiosztott szerepükhöz képest igyekeztek a harmóniát megbontani és a szónokot beszéde közben megzavarni. A Vásáryak, Deákok tüntető módon kezdték eljézni Baltazárt, ami a gyűlésen résztvevők óriási többségében oly erős visszatetszést keltett, hogy csaknem botránnyól kellett tartani. Leghangosabban dr Nagy Elek viselkedett, aki sógora Baltazárnak. A nagy többség természetesen lehurrogta a rend bontására törekvők kisdéd, de lármas csapatát, úgy hogy a Baltazár-imádók kénytelenek voltak hosszú orral távozni. A gyűlés résztvevői ingerülten ugráltak fel a helyükről és úgy kiabálták a zajongók felé: Szabadkőművesek kifelé! A zsidóknak éljenek! Az így megtisztult levegőben a Himnusz hangjai mellett zárult be a nagyjelentőségű gyűlés, melynek határozatát minden református egyházközösségnek megküldik. A Baltazár-hívők másik része a debreceni poszton tüntetett az „üldözött mártír” mellett, amiről külön tudósításban számolunk be.

Vázsonyi mint nacionalista

Bozsik Pál eléje tárja igazi arcképét -- Védte a hadsereg-csalókat és telerakta minisztériumát zsidókkal

Budapest, május 23. A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. A költségvetési vita során elsőnek Vasadi Balog György szólalt fel, aki azt hangoztatta, hogy legalább részletes földmívelési programot szeretett volna hallani és azt szeretné tudni, hogy a kormány milyen intézkedéseket kíván tenni a mezőgazdaság fejlesztésére, a többtermelés és az állatállomány fokozására. A kereskedelmi és ipari programnál azt látja, hogy a kisipar nincs eléggé titellel támogatva. Mezőgazdasági és ipari szakiskolák felállítását sürgeti, ahol ne csak szakismereteket tanítsanak, hanem erős nemzeti érzésre is neveljenek, hogy kiöljék a munkáságba beoltott nemzetköziséget. Hangsúlyozza, hogy a területi integritás alapja a céltudatos kulturpolitika, a költségvetést pedig abban a reményben fogadja el, hogy a kormány megoldja az említett kérdéseket.

Utána Bozsik Pál intéz heves támadást Vázsonyi Vilmos ellen, aki egész politikai pályája alatt megmutatta, hogy politikája mennyire keresztyén és nemzetellenes és ez is hozzájárult ahhoz, hogy Budapest a bolsevizmus melegágya legyen. Azt kérdi Vázsonyitól, hogy igaz-e, miszerint minisztersége alatt intim rendeletet adott ki egyes hadseregszólítók kibocsátása érdekében. Mint miniszter, a had-

ságot telerakta zsidókkal és az Ujságiró Ott-honban állandóan Kéri Pállal barátkozott. Vázsonyi állandóan a legszélsőbb nacionalizmus politikáját hangoztatta, ezzel szemben azonban felolvassa azok neveit, akik munkatársai voltak miniszter korában és akik egytől-egyig zsidók voltak. A liberális sajtó nagy örömmel fogadta hazajöttét és ezért is bizalmatlan iránta.

Azután a kisüstökkel foglalkozik és nem helyesli, hogy a pénzügyminiszter oly nagy adót rőtt ki a kisüstőkre, amellyel a gazdaság elcsúszhatna. Fontos, hogy a belügyminiszter megismertesse a választójogi törvénytervezetet, melyről úgy tudja, hogy erősen konzervatív. A közigazgatási hatóságoknál mutatkozó renitenciát is meg kell szüntetni, egyes hatóságok a miniszteri rendeletet figyelembe se veszik. A gyöngyösi építési kormánybiztosság ellen folyó vizsgálattal foglalkozik. Ez a vizsgálat már több mint egy éve folyik és még mindig nincs semmi eredménye. Ha a gyöngyösi tüzkárosultak ebben a kérdésben megfelelő orvoslást nem kapnak, úgy ő nem hajlandó a kormányszavazatokban résztvenni.

Határozati javaslatot terjeszt elő, amelyben a gyöngyösi anarchisztikus állapotok megvizsgálását és orvoslását kéri.

Karaffidh Jenő arra a fontos szociális problémára hívja fel a nemzetgyűlés figyelmét, mely a csecsemő- és anyavédelem sikeresebb felkarolását rejti magában. Nekünk észszerű népesedési politikát kell folytatni és reméli, hogy az új népjóléti miniszter ezt meg is va-

lósítja. A németek is legfontosabb kötelességüknek tartották a háború elvesztése után, hogy a német népet talpraállítsák.

Elnök ezután a délelőtti ülést félbeszakította és az ülés folytatásának idejét délután 4 órára tűzte ki.

Gróf Andrássy a keresztyén liberálistákról

Debrecen politikai vasárnapja - Képviselők beszámolója a Bika disztermében - Bernolák miniszteri programja

Emlékezetes, méreteiben szokatlanul impozáns politikai napja volt Debrecennek az elmúlt vasárnap, amikor a város nemzetgyűlési képviselői tájékoztatták az országos politika eseményeiről választóikat és sok ezer főre rugó tömeg előtt körvonalozta miniszteri programját *Bernolák* Nándor munkaügyi és népjóléti miniszter, a város III. választókerületének nemzetgyűlési képviselője. A nap legkimagaslóbb eseménye azonban kétségtelenül *Andrássy* Gyula gróf felszólalása volt. A kiváló és nagynevű politikus hosszasan foglalkozott a liberálistákkal és egyszerű, keresetlen, de annál meggyőzőbb szavakkal mutatott rá arra, hogy a keresztyén nemzeti politika nem lehet ellensége az igazi, nemes értelemben vett liberálistáknak, sőt egyenesen ő törekszik annak ideáljait megvalósítani. Az egész nap annak a föltétlen bizalomnak és mélyszéles érzelmi motívumokon alapuló, igaz ragaszkodásnak jegyében telt el, amely a város választó polgárságát képviselőihez köti.

Részletes tudósításunk a következő:

A fogadtatás

Debrecen illusztris vendégeit nagy ünnepek között fogadta a város lakossága. Vasárnap már a kora reggeli órákban rajzott a nép az utcákon és a pályaudvar környékét egészen ellepte a várakozók tarka tömege. A reggeli vonat, — melyhez a vendégek szalonkocsija volt csatolva, — reggel 8 óra 40 perckor futott be a pályaudvarra, ahol már együtt voltak teljes számban a hatóságok és a politikai pártok kiküldött képviselői. A város részéről *Hubert* Ottó főispán, *Csóka* Sámuel polgármesterhelyettes és *Vargha* Elemér tb. főjegyző, az államrendőrség részéről dr. *Ferenczy* Tibor kerületi főkapitányhelyettes és *Sághy* Lajos főtanácsos, a városi kapitányság vezetője, a keresztyén párt képviselőiben *Kresznerics* Ferenc igazgató, a Debreceni Független Polgári Párt képviselőiben pedig *Tervey* Tamás dr. jelentek meg a fogadtatáson. A szalonkocsi ajtajában *Andrássy* és *Bernolák* alakja tűnt föl legelőször s a fogadásra egybegyűltek lelkes éljenzéssel üdvözölték vezéreiket. Mikor a vonat megállt, s az érkezők leszállottak, *Hubert* Ottó főispán rövid, de annál melegebb és közvetlenebb beszéddel üdvözölte a vendégeket, majd *Csóka* Sámuel polgármesterhelyettes köszöntötte őket a város közönségének nevében. Azután *Tervey* Tamás dr. a Független Polgári Párt elnöke lépett a vendégek elé, s a következő magvas és tartalmas beszédet intézte hozzájuk:

Kegyelmes Uraim,
mélyen tisztelt Képviselő Urak!

A magyar politikai élet rettenetes szenvedések és válságok után eljutott Péter apostol sziklájához a keresztyén nemzeti politikai erkölcsökhöz, tehát megtalálta azt a szilárd alapot, amelyen politikai hitvallásának székesegyházát felépítheti. Önök építőmesterei a magyar keresztyén politikai egyetértés sziklájára helyezett templomnak, mi pedig szerény munkásai vagyunk annak, azért kérjük fogadják szeretettel a mi fiatal, de ősi elveken, a nemzeti érzés Szent Péter szikláján a keresztyén nemzeti eszmén és a 48-as törvényeken nyugvó

pártunk a Debreceni Független Polgári Párt szívből jövő üdvözlését!

Ezután *Kresznerics* Ferenc üdvözlése következett, majd az érkezők nevében *Andrássy* Gyula gróf válaszolt az elhangzott beszédekre.

— Örömmel jöttem Debrecenbe, — ugymond — hogy kifejezzem a város iránt érzett tiszteletemet és kifejezést adjak annak a bizalomnak, amellyel a város jövője iránt viseltetem. Szent meggyőződésem, hogy a város intelligens lakosságának segítségével sikerülni fog Debrecen óriási feladatát — az ország határainak mielőbbi kitolását —, fényesen megoldani.

Zugó, lelkes éljenzés hangzott fel a szavakra, majd *Bernolák* Nándor népjóléti miniszter mondott meghatóttan hálás köszönetet a lelkes fogadtatásért.

— Mikor a választókerület megbízását elvállaltam, — mondotta — tudatában voltam annak, hogy nagy és súlyos kötelességeket veszek vállaimra. Én mégis azt hiszem, hogy sikerülni fog nekem ezeket a kötelességeket teljesíteni, mert most, hogy a kormány tagja vagyok, több módom és alkalmam is van hozzá. Az az út, amelyen a kormány halad, föltétlenül helyes, mert egyedül azon juthatni el az ország igazi ujjaépítéséhez.

A nagy tetszéssel és lelkes éljenzéssel honorált beszéd után a vendégek a vasúti étterembe mentek, hol reggeli várta őket.

Az istenitisztelet

Reggeli után a város vendégeinek egy része városi fogatokon részben a református Kistemplomba, részben a Szent-Anna-utcai katolikus templomba ment istenitiszteletre.

A városházán

Délelőtt 11 óra volt, amikor a városházán újból összegyűltek és *Bernolák* Nándor népjóléti miniszter megkezdte kihallgatását. A miniszter előtt mintegy 50—60 küldöttség és magánszemély jelent meg kihallgatáson. A többek között kihallgatáson voltak: a keresztyén-szocialisták, a Helyi Vasút alkalmazottai, a Városi Világítási Vállalat munkásai, a tantestületek, a közművesek, a vonatkísérők, az általános ipartestület, a gyógyszerészek, a földmunkások, a posta és távirada, valamint a hadirokantak, özvegyek és árvák küldöttsége. A miniszter valamennyit biztosította föltétlen jóindulatáról. Ugyancsak a városházán fogadta *Milotay* István dr. választópolgárainak küldöttségét, melynek tagjaival hesszasan elbeszélgetett.

Diszabéd

Déli 1 órakor a Bika-szálló külön termében diszabéd volt a vendégek tiszteletére, melyen csak meghívottak vettek részt igen korlátolt számban. Az ebéd alatt számos felköszöntő hangzott el.

A beszámoló

Bernolák beszéde

A délutáni gyűlést dr. *Haendel* Vilmosné nyitotta meg pár lelkes szóval, hangsúlyozva a kitartás szükségét a keresztyén nemzeti irány mellett és indítványozta, hogy válasszák meg a nagygyűlés elnökének dr. *Bernolák* Nándor képviselőt és népjóléti minisztert.

Nagy lelkesedéssel elfogadott indítvány után dr. *Szabó* Márton és *Wilhelms* Emil hívta meg a gyűlésre dr. *Bernolák* Nándort, akit zugó tapsal fogadtak. A párt tisztikarának és választmányának kijelölése után dr. *Bernolák* Nándor tartotta meg beszámolóját, aki bevezetésül hangsúlyozta, hogy megválasztása óta

ugy külső, mint belső vonatkozásokban lényegesen megszilárdult az ország helyzete. Rámutat arra a kedvező jelenségre, hogy a trianoni béke ratifikációja alkalmával az angol parlament súlyos fórumán hangzottak el a béke tarthatatlanságáról ellenségeink részéről is tanúságtételek. De mindennél jobban jellemzik a béke borzalmas igazságtalanságát maguk a szomorú tények, azonban meggyőződése, hogy a béke összeomlik a belső igazságtalansága következtében.

Kedvező impressziót merített erre vonatkozólag legutóbb a keresztyén szocialisták kongresszusa idegen képviselőinek felfogásából is. De hiába segít rajtunk az egész világ, mi nem fogunk többet elérni, mint amennyit saját belső erőnk ki tud fejteni. Szükségünk van a nemzeti nagy egység helyreállítására, mely kifelé is dokumentálja a törhetetlen egységet, de a lelkek egységében is megnyilvánul. Ezért kell két dolognak megvalósulni: a tekintély teljes helyreállításának és minden a nemzet érdekét szolgáló erő szabad érvényesülésének. A tekintély elve nem zárja ki a szabadságot, mert a szabadság nem szabadság. A tekintély tisztelete jellemzi a szabadságot és a szabadság tisztelete a tekintélyt. De itt hangsúlyozom, hogy a nemzeti és nagy szociális igazság megvalósítására törekvő erők nem fognak szabadságot engedni a romboló erőknek. Nyugodtan vállalom a felelősséget azért a törvényért, mely az állami és társadalmi rend védelmét célozza. A konszolidáció útján is előre haladtunk már és külföldi szakemberek véleménye szerint is mi tudunk Európa ezen a részén leghamarabb talpra állani. Bizonyítja ezt az is, hogy a nemzetgyűlés most már rendez költségvetéssel is foglalkozhatik.

Mikor átvettém a népjóléti minisztérium vezetését, első kötelességem volt a nemzet rokkantjairól, a hadiözvegyek és árvákról való gondoskodás. Mert elsőrendű kötelesség, hogy akik értünk szenvedtek, azokról megfelelő gondoskodás történjék. Ezen a téren nem minden volt rendjén, de én egy nagy testület igénybevitelével és esetleg bizottságok szétküldésével remélem, hogy hetek, sőt napok alatt mindenkit hozzá tudok juttatni a jogos illetményéhez.

A másik nagy kötelesség, amely rám vár, az országos közegészségügyi reform. Szinte resteltem kimondani, de úgy van, hogy míg a fővárosban egy sereg kitűnő kórházunk van, addig a vidék, amelynek őseréje a magyarságban van, elhanyagolt egészségügyi viszonyok között él. Debrecenből Szolnokig nincs egyetlen kórház sem, az orvosi szolgálat sem kielégítő. Vannak faluk, honnan sok kilométerre kell menni orvosi segélyért. Szinte meglepő, hogy a füstös levegőben, nem egészséges lakóházban élő városi ipari munkásság közt sokkal kisebb a halandóság, mint a mezőgazdasági munkások között, kiknek gyógykezeléséről csak elvétve történik gondoskodás. Ezen az állapoton intézményesen kell segíteni, ezért tervbe vettem, hogy a mezőgazdasági munkások között a betegség esetére való biztosítást kötelezővé teszem. Nagy súlyt helyezek a népbetegségek elleni küzdelemre, mert szegénye az országnak, hogy Európában itt pusztít legjobban a tuberkulózis és a venerikus betegségek már a következő generációból szedik áldozataikat. Itt van a csecsemőhalandóság ügye is, mely rajtunk kívül csak Oroszországban nagyobb. Nekünk kötelességünk elébe állni ezeknek a pusztításoknak és ezzel szolgálatot teszünk az egész emberiségnek.

Súlyt fektetek arra, hogy a közjótékony-ság ügyét is megreformáljam valamiképp. Anynyi az áldozatkészség, a jótékony lélek a társadalomban, hogy ha ezek helyes irányba tereltetnek, minden könnyen le tudunk törölni. De olyan eseteket, hogy egy nemes akeióra összegyűjtött 3 és fél millió koronából 1 millió 700 ezer koronát a gyűjtő ügynökök vágjanak zsebre, nem tűrök és ahogy most rácsaptam ezekre, úgy fogok a jövőben is tenni.

Foglalkozni kell a munkásbiztosító kérdésével is, amely most előtérben áll. Világos, hogy ezt az alapjában egészséges gondolatot, amelyet ez intézmény képvisel, nemcsak fenntartani, de erősíteni is kell. De azt nem lehet tenni, hogy egy közegészségügyi célzatu és ennek szolgálatára hivatott intézmény politikai törekvések eszközévé váljék, mert ép ez volt

egyik főszéke a bolsevikieknek. Ennélfogva itt kettős feladat van: erősíteni a benne rejlő szociális erőt és elhárítani tőle minden politikai tendenciát.

De emellett gondoskodni kell megfelelő kiterjesztéséről is a mezőgazdasági munkásokra, nem ugyan az intézmény keretein belül, hanem hasonló módra és a kisiparosokra is, kik segéd nélkül dolgoznak és épügy küzdenek az élet nehézségeivel mint a munkások. — Meg kell alkotni valahogy a közszolgálati alkalmazottakra is a kiterjesztést, arra a társadalmi osztályra, amely az utolsó évek alatt a legtöbbet nélkülözött.

Súlyt fektetek rá, hogy biztosítsam törvényhozásilag az aggkori biztosítást, nyugdíjat is, hogy az, aki 40—50 esztendeig becsülettel dolgozott, öreg korában ne legyen kénytelen kegyelemkenyérre szorulni.

Gondoskodni kell egy egészséges konstruktív politikával a munkásság jólétéről is. Aki ismeri azt a munkát, amit a munkás végez, az mellettünk áll abban a törekvésben, mely a szociális igazság érdekében tökéletesebb igazságot kíván az országban, mint eddig volt. Az első lépést itt megtettük a földreformmal. Ennek keretén belül óhajtom a városi munkásság és tisztviselők házhelyhez juttatását is.

Nem szabad megengedni, hogy ebben az országban felüthesse fejét a tisztviselőnyomor miatt a korrupció, nem engedünk ebből az országból Balkánt csinálni. De ehhez az kell, hogy a tisztviselők megfelelően legyenek javadalmaszva. Megfogadtam, hogy minden érdemmel rajta leszek, hogy a romlástól megmentssem ezt az értékes elemet, de természetes, hogy politikánk nem lehet osztálypolitika. A munkások érdekében igazságos intézkedéseket akarok, a mezőgazdasági munkások életét emberhez méltóvá tenni. Oly politikát akarunk, amely ebben az országban minden hasznos munkát végző embert felkarol, mert előttem csak egy nagy, hatalmas és erős Magyarország gondolata lebeg, melyben mindenki megtalálja boldogulását az igazság és erkölcs uralma alatt. Ehhez kérem az önök támogatását. (Zajos éljenzés és taps.)

Milolay beszéde

Utána Milolay István emelkedett szólásra, aki hangoztatta annak szükségét, hogy a keresztény és nemzeti irány érdekében okvetlenül szükséges, hogy a mi oldalunkról nyitott szemmel álljanak az irányzattal szemben. Most minden erről az oldalról jövő kritika csak jóakaratu lehet, míg a másik oldal csak lerombolására törekszik. Különösen itt Debrecenben szükséges ez, mert itt készül arra, hogy megdöntse a keresztény nemzeti gondolatot. Hogy a keresztény nemzeti irány idáig nem végezhetett annyit, amennyit magunk is vártunk tőle, azt azoknak köszönhetjük, akik a maguk romboló törekvéseikkel oly helyzetet teremtettek, melyben az újjáépítés csak szívós munkával és áldozatkészséggel valósítható meg. Ezek az elemek most a teljes szabadságot és érvényesülési jogot követelik. Mikor ők voltak uralmon, saját bőrünkön tapasztaltuk, hogy ők hogy értelmezték ezt. Az hogy ők most egyáltalán megszólalhattak, mutatja azt az óriási különbséget, ami köztünk és az ő rendszerük közt van. Hangoztatják a nemzeti függetlenség jelszavát; láttuk, hogy mikor rajtuk állott ezt megvalósítani, hogy engedték darabokra hullni az országot. Szükségesnek tartja a folytonos jogrend követelésekkel szemben, hogy a belső szabadság kezelésében a külső veszély nagysága legyen az irányadó.

Az összes kényes kérdések közt vezérmotivum a felekezeti türelmetlenség kérdése. A keresztény pártot a felekezeti türelmetlenség jellegével igyekeztek felruházni, itt Debrecenben is ezt a jelszót huzzák elő, a katolikus bélyeget akarták ráútni, a reakciós jelzővel akarták izgalomba hozni a protestánsok jogos érzékenységét. (Nem sikerült!) Igaz, hogy nem sikerült, de a veszedelem nem mult el. Ezzel szemben a helyzet az, hogy soha annyi teret nem foglaltak el protestáns tényezők az ország irányításában, mint ma.

— Elég, ha rámutatok arra, hogy a Kormányzó (Nagy éljenzés és taps) — az egykori debreceni diák is református, itt szivta ma-

gába a protestantizmus szellemét és bizonyos, hogy nem lesz hűtlen hozzá. Az ő személye elég garancia arra, hogy a kormányzásban felekezeti elfogultság nem érvényesülhet. A kormány tagjai közül Hegedüs Loránt, Nagyatádi Szabó István, Belicska Sándor, Ráday Gedeon és Bánffy Miklós grófok, a legfontosabb tárcák vezetői mind protestánsok, maga a kormányelnök gróf Bethlen István pedig ősrégi református család sarja.

Befejezésül még fokozottabb összetartásra buzdítja Debrecen polgárságát, mely oly méltóan viselkedett eddig önmagához.

Andrássy beszéde

Utána gróf Andrássy Gyula emelkedett szólásra, akit percekig tartó taps fogad.

— Mélyen tisztelt közönség! Azok után a nagyon szép, tartalmas és nagyszabású beszédek után, amelyeket most hallottunk és amelyek mind azt az álláspontot fejtették ki, amely az enyém is, az én felszólalásom rövid lehet. — Az összes kérdésekre kiterjedni nem akarok egy rendszeres felszólalás keretében, hanem egyes polemikus megjegyzéseket akarok tenni. Mióta a keresztény párt tagja lettem (Éljenzés), mindenütt támadnak, a liberális sajtó minden egyes megszólalásomért keményen korhol, míg nemrég, mielőtt beléptem, mindig dicéért. Egyszerre megváltoztam a szemükben és kifogásokat találnak: erre nézve jellemző, hogy ugyanazért a nyilatkozatért, amiért a „Pester Lloyd“, a liberálisok vezetőlapja akkor megdicséret, most keményen korhol és leford. Mikor legutóbb Miskolcon voltam megindokolni állásfoglalásomat, nem kerestem új érveket, hanem felolvastam azokat az előbb tartott beszédeket és cikkeket, amelyekből logikusan következett pártállás foglalatásom. Mikor megjelentek, rendkívül megdicsérték, hogy ez egy tárgyilagos kezelése a zsidókérdésnek, mert azt hitték, hogy nem fogok csatlakozni a keresztény pártokhoz, hogy nagyon hasznos lesz belőlem nagy embert csinálni csak azért, hogy leüthessék velem a keresztény irányzat többi vezéréit. Mikor látták, hogy ezt nem remélhetik, akkor ezek a nyilatkozatok egyszerre nagy bűn lettek és azzal vádoltak, hogy megtagadtam multamat és a nagy elveket, amelyekben én a magyar nemzeti állam fejlődését mindig kerestem, amelyben én az egyedül helyes politikát láttam, megtagadtam a liberalizmust. Kértem, hogy megtagadtam-e én azt a liberalizmust, amelynek köszönheti Magyarország azt az óriási fejlődést, amely a mult század 20-as éveiben kezdődött, amelynek élén Széchenyi, Kossuth, Deák állott, amelyben Arany, Petőfi versei születtek, amely a régi feudális Magyarországot átalakította egy modern állammá, megszüntette a nemesek kiváltságos előjogait és demokratizálta az országot? Kértem, hogy szakítottam-e ezzel a multtal és szakítottam-e én és a vezetésem alatt álló párt az így értelmezett liberalizmussal? Hát a liberalizmus csak a zsidókérdésben elfoglalt álláspontot jelenti? — Tényleg igaz, hogy egy időben az eszme elementáris creje kifáradt és a liberalizmus egész alkotása csak a zsidókérdés bizonyos szabályozásából állott. Ebből az időből maradt hátra az a felfogás, hogy a liberalizmus nem más, mint a zsidókérdésben való bizonyos állásfoglalás, a zsidók jogainak biztosítása. De ez távolról sem meríti ki azt a gondolatot, amelynek köszönheti Magyarország fejlődését, amelyhez ragaszkodik e párt minden egyes tagja, amely nélkül igazi demokratikus haladás el sem képzelhető. Ez a gondolat meg van szervezve az egész világon, mindenki afelé törekszik, hogy lehető sok embert bejuttasson a hatalom sáncái közé, a lehető legtöbb ember jólétét biztosítsa. — Ezek voltak a liberalizmus nagy céljai és ez a célja a keresztény és nemzeti pártnak is. Talán nem áll ellentétben a nemesen felfogott liberalizmussal, mikor e párt sürgeti a főrendház reformját, megszüntetni azt a privilégiumot, mely nem vált be; mikor én magam, mint született főrend, kívánom demokratikus szellemben való megoldását ennek a kérdésnek. (Éljenzés.) Talán nem vagyok hűtlen ahhoz a korhoz, mikor őseim saját elhatározásukból korlátozták kiváltságukat, a nemzet érdekében. Mikor kívánjuk a földbirtokreform végrehajtása által a magyar tömegek földhözjuttatását

akkor ugyanebben az irányban haladunk, színt-ugy akkor is, mikor a nők választói jogának kérdését felkaroljuk. Nem lehet hát rákfogni, hogy hűtlenek lettünk a liberalizmushoz. — Akkor sem állunk ellentétben Magyarországnak aranykorával, reneszánszával, amikor a keresztény nemzeti erkölcsöt tesszük politikánk alapjává. Széchenyitől tanultuk meg, hogy egy reális politika alapja csak egészséges erkölcsű, nemzeti érzésű társadalom lehet, hogy a politika nem tarthatja magát, ha nem támaszkodik egy alapjában egészséges társadalomra.

Vagy talán ellentétben állunk a humanizmussal, az emberszeretettel, a haladás eszméjével, amikor a keserves tapasztalatok után a keresztény társadalmat meg akarjuk szervezni és tervfoglalásra törekszünk a társadalmi és gazdasági élet minden ágában? Nem szabad a liberalizmus tanai szerint egy nemzetnek otthon urnak lenni és tért foglalni azáltal, hogy összetart és tanul, hogy kitart, hogy megerősíti magában a keresztény és nemzeti érzést, hogy egyik a másikon segít? Ez talán tiltott dolog? Én lellem egész erejével hibáztatom azt az erőszakoskodást, durva antisemitizmust, sértegetést és gyűlölködést, ami nem is vezet célhoz. Csak az összetartás, az igazi keresztény nemzeti öntudat vezet oda, hogy elfoglaljuk azt a teret, ami minket megillet itt a hazában. (Taps.)

Ha az egyéni akciókra biztatnák, akkor ez visszaesést jelentene, de mikor mi a legális eszközökkel való támogatását kívánjuk a keresztényeknek, akkor egy vélem, nem kell szégyenkezniük: akkor ez nem visszaesés, hanem haladás a civilizáció útján. (Taps.)

Azzal is támadnak, hogy a jogrendet nem védjük, hogy ő nekik kell azt megvédeni. Ez újabb a jelszó mindenütt, az ember annyit hallja, hogy meg is unja. A jogrendet mi is megakarjuk tartani. Mert miben áll a jogrend? Abban, hogy minden hatósági intézkedés törvényes alapon nyugodjék és minden egyéni akció ki legyen zárva. A kérdés csak az, hogy milyen jogrendet akarunk mi? Az önkény veszedelmes, de más törvény kell oly időben, mikor nincs a felfordulás veszedelme és más, mikor a veszedelem akut.

Mert hiába is akarják tagadni, ez a veszedelem most még megvan, először is azért, mert a nemzet egy tetemes része, mellyel az összeköttetést megakarjuk őrizni, idegen kormányok uralma alatt áll és ezeknek a lelkét mesterségesen akarják megmérgezni. Ez a mérgező átszivároghat a nemzet testébe, mert nem tagadható, hogy közállapotaink sem normálisak a nagy árak, a sok szenvedés miatt. A kormány minden igyekezete ellenére sem hárihatja el, hogy a háttérben ott ne álljon a forradalom veszedelme. Az idegek még nem állottak helyre, még beteg a társadalom, még hiszékenyek az emberek, ami abból is látszik, hogy oly egyszerű ráfogások, mint az, hogy a keresztény nemzeti párt felekezeti, katolikus politikát üz, be tudják ugratni a jóhiszemű embereket. Mert még idegesek, megszokták a borzasztó események közt, hogy a rossztól féljenek. A forradalmi emberek arra igyekeznek, hogy kísérletet tegyenek, hogy beüljenek a más birtokába, a szomszéd házába. Mert még most is sokan hiszik, hogy másképp fordult volna itt minden, hogy feloszthatták volna a földbirtokokat, elrabolhatták volna a mások vagyonát, ha közbe nem jön a megszállás. Ilyen nagy veszedelem előtt áll a társadalom. Nekünk ezt nem szabad megengednünk. Felelősségünk a nemzettel szemben, hogy megmentjük a proletárdiktatúrától, a veszedelmektől, amelyekkel járna egy új forradalom, vagy csak kísérlete is.

Most különösen népszerű az a szó: szabadság, mert mi magunk követeltük évek során a szabadságot, az alkotmányosságot, most azonban a rend biztosítása nélkül itt ez be nem hozható. A felekezeti kérdéssel kapcsolatban is támadnak, azt mondják, hogy a keresztény párt katolikus jellegű. Én nem kívánok most itt erre bővebben kiterjeszkedni, csak azt akarom leszögezni, hogy amelyik párt most itt felekezeten kívüli politikát csinálna, az hazárulást követne el. Azt pedig megkívánhatom tőlük, hogy feltételezzék rólunk: van józan eszünk, hogy nem követünk el öngyilkosságot.

Egy olyan keresztény politikai párt, amely-

nek kemény küzdelmet kell folytatni, már csak önzésből sem csinálhat más politikát, mint amely felold minden felekezeti különbséget. Mert csak akkor érünk el eredményt, ha itt az együttműködést biztosítjuk. Ép ezért akarják ők ezt lehetetlenné tenni, mert tudják, hogy ebben rejlik a siker sine qua non-ja.

Mert csak akkor lesz itt állandó keresztyén nemzeti kormányzat, ha karöltve megy a katolikus és protestáns. Azért dolgoznak ez ellen, mert tudják, hogy ha sikerülni fog egymás ellen kijátszani őket, akkor meg is bukott a keresztyén irányzat.

Végül felkérem a tisztelt közönséget, tartson ki törhetetlen erővel a célok mellett, amelyeket kitűzött, mert csak a kitartó munka adhatja meg a sikert. Nekünk a társadalmat, önmagunkat át kell alakítani, ezt pedig csak kitartó, komoly, reális, hosszú munkával lehet elérni. Kérem, hogy tegye fel magában mindenki azt az elhatározást, hogy ez meglesz, hogy ez nem lesz magyar szalmaláng, hogy kitart a küzdelemben és azok mellett a képviselői mellett, akik ennek a pártnak díszét, büszkeségét képezik. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

Szentpéteryné beszéde

Szentpéteryné Hajdu Boriska hangoztatta ezután azt, hogy a hitetlenség helyébe a hitet kell állítani és hogy Magyarországnak elsősorban anyákra és felekezeti egységekre van szüksége.

Haller beszéde

Haller István beszélt utána az idegenek térfoglalásáról, akik kiverekedték maguknak nemcsak a vendégjogot, hanem az uraságot. Azt vetik a szemünkre, hogy nem dolgoztunk annyit mint ők; ez igaz, mert a romboláshoz kevés bölcsesség kell, de nagy gonoszság, az építéshez pedig lassu és fáradságos munka. Ha csak annyit végeztünk, hogy egy kunyhót építettünk, akkor is több és érdemesebb munkát végeztünk náluk. Jogrendet követelnek, ez az ő szemükben annyit jelent, hogy adjuk át nekik a hatalmat. A mi jogrendünket nem csendőr, börtön biztosítja, hanem saját öntudatos erőnk. Hogy itt jogrend van, bizonyítja az is, hogy egymásután jönnek haza az emigránsok. Ne kívánják tőlünk, hogy facista jogrendhez folyamodjunk. A keresztyén iparnak és kereskedelemnek a mostani „háborus ki-képzés” alatt kell erőre kapni.

Akik megbánják bűneiket, azokkal szemben a keresztyéni megbocsátást kell alkalmazni, de ezeket nem engedjük vezető állásba felkerülni.

A keresztyén nemzeti gondolat érvényesülésének és a szociális haladás szükségességének hangoztatásával fejezte be határos beszédét.

A gyűlés dr. Szabó Márton társelnök rövid magvas beszéde után a Hymnusz eléneklésével ért véget.

A színházban

A nagygyűlés után a vendégek a Csokonai-színházba mentek, ahol diszeldadás keretében mutatták be előttük Than Gyula hírlapírókollegánk nagyszerű énekes népszimfóját, „A mi falunk”-at. A színház bejáratánál rendőri díszőrség volt felállítva, melynek élén Sáhgy Lajos államrendőrségi főtanácsos fogadta a minisztert és kíséretét, benn a színház előcsarnokában pedig Kardoss Géza szinigazgató üdvözölte a magos vendégeket, akiket a nemzeti szintű díszbe öltöztetett városi páholyban és annak jobb és baloldali szomszédjaiban helyezett el. Az előadás maga nívósabb volt a bemutató előadásnál is. Ugy látszik, a művészek is nagyobb ambícióval dolgoztak. Az első felvonás után Andrássy gróf magához kérte a szerzőt, akit Bernolák Nándor dr. népjóléti miniszter mutatott be neki. — Az illusztris vendégek különösen a darab tiszta magyar levegőjében, tősgyökeres dialógusaiban és pompásan harmonikus táncában gyönyörködtek és teljes elismerésüket fejezték ki a zseniális szerző előtt. De nagy elismeréssel szól-

tak a művészekről is, különösen Egyed Lenkéről, Bodán Margitról, Székely Ziziről, Heltayról, Csolnakossyról és Nádossy Istvánról. Andrássy Gyula olyan jól érezte magát a színházban, hogy vacsorájáról is lemondott, csakhogy a programmal ellentétben egészen végignéhesse Than Gyula gyönyörű darabját. Tíz óra volt, amikor a pályaudvarra hajtottak, hol szalonkocsijuk egy tehervonathoz csatolva utrakészen várta őket.

Baltazár megrendelt önünneplése

A kényszer-üdvözlések hosszú sorozata

Vasárnapi számunkban rámutattunk arra a jól kiesztelt és jól előkészített mentési akcióra, melyet a zsidóbarát püspök a maga céljainak érdekében megrendezett. A zsidósajtó már vasárnap reggel megütötte a nagydobot: vezetőhelyen mondotta el a maga ódáját és egy egész külön oldalon rebegte el a dicsőítő himnuszait Baltazárról, a püspökről, kinek — szerinte — legnagyobb szerű püspöki ténykedése a Kalvinisták Templomegyesületének megalapítása volt. A vérszegény Egyetértés is megeresztett egy döcögös vezércikket és hasábokon át méltatta saját vezércikkirójának bokros érdemeit. A tulajdonképeni „ünneplés” azonban vasárnap délután zajlott le mintegy 400 főből álló megrendelt közönség, jobbára nők és fiatal teológusok jelenlétében a kollégium dísztermében. Az „ünneplés” természetesen elhangzottak azok az előre megrendelt üdvözlő beszédek, melyek Baltazárt mint mártírt és üldözött vezért tüntették fel markáns vonásokkal. A még így is nagyon szürke, de annál izléstelenebbül kiáltó ünneplésről szóló tudósításunk a következő:

Vasárnap délután 5 órakor a püspöki jubileumra berendelt és hivatalból megjelenni kényszerült közönséget felkérte Nagy Lajos református kántor, hogy Nagy János, Hatvány Lajos és Szatmáry Erzsébet személyében küldöttséget menesszen a jubiláns püspökért, hogy jelenjen meg „a fényes ünneplésen”. Pár perc múlva püspöki díszben bevonult a terebe dr. Baltazár Dezső püspök, aki a jelenlevők zajos ünneplése közepette felépett az emelvényre. Nagy József egyházmegyei főgondnok aradozó beszéddel üdvözölte ezután a jubilánst. Beszéde során többek közt ezeket mondotta:

— Egyházunk és iskolánk képviselőiben eljöttünk, hogy üdvözöljünk 10 éves főpásztori jubileumod alkalmával s ez alkalommal törhetetlen bizalmunkról és szeretetünkkel biztosítsunk. Erzi egyházad minden emberre, hogy amit Te cselekszel, azt ők cselekszik... Ha megjelenj egy községben, vallásfelekezet nélkül nagy emberhez való tiszteletben részesítenek, mert meg vagy áldva mindazzal, amivel egy nagy papot megáldhat az isteni gondviselés... Bátorságodat ma nagy egyházi beszédedben rajzoltad... Üdvözlünk mint embert, barátot és családapát!

Ezután Kis Ferenc egyházkerületi főjegyző mondta el nagy szívdobogással dicsőítő beszédét főjebbvalójáról, majd sorban utána szónokoltak: Könyves Tóth Kálmán lelkész a debreceni református lelkészi kar részéről, dr. Pokoly József rektor a Tudományegyetem, Balogh Istvánné a Ref. Templomegyesület, dr. Lencz Géza az Országos Ref. Lelkészei egyesület, Jóna István a debreceni gazdák, dr. Erdős József a Kollégium, Karay Sándor a ref. főgimnázium, dr. Veress István a ref. tanítóképző, Nagy Gyula a ref. tanítónőképző, Konecz Aurélné a felsőbb leányiskola, Konrad Teréz a polgári leányiskola, Uray Sándor lelkész a ref. iskolaszék, Hatvány József igazgató-tanító a ref. tanítótestület, Kovács János a ref. vallástanító, Nagy István a Konfirmált Leányok Szövetsége, Varga Lajos eszmadia a debreceni Ipartestület, Gyálvési István szénior a kollégiumi ifjuság, Rásky András a kollégiumi kántus, Sinay Károly törvényszéki bíró az osztálytársak köre részéről.

Ezek elhangzása után háromnegyed 7 órakor Baltazár püspök felállt és rövid választ adott. Válaszában többek között ezeket mondotta:

— Mindig előre hívtak engemet és én előre jöttem... De magasabb fejlődésnél fogva mindig kiemelkedtem. Sokat társalogtam az én Uram Istennemmel s minden nap megvizsgáltam magamat a tökéletesség mérlegén... Igyekeztem embertársaim bizalmát megnyerni és hogy 10 év alatt milyen munkát végeztem, azok már előbb elhangzottak. Nagy és súlyos évek zúdultak én reám. Egy világháború, egy forradalom s nem igaz ember az, aki támad, de annakidején semmit sem cselekedett. Ezek nem lehetnek bírái a kormányzó hájónak (?)

— Én a magyar általános emberszeretetének híve vagyok és az emberek közönséges játékának és divatjának sose fogom odaadni azt a bizományt, melyet nekem a Tiszántúli Református Egyházkerület kezembe adott! (Eky: Helyes, helyes! Éljen Baltazár!)

— Ha levágnák is kezem, megvédeném a rámbizottat, mert úgy vagyok meggyőződve, hogy a magyar kalvinista felekezeti eszméhez hű vagyok és híve vagyok a szabadságnak, a felvilágosodásnak és a szeretetnek. Hát jól megértésük, akik bent vannak és jól megértésük, akik kint vannak: én erről az utról letérni nem tudok, de nem is akarok!

Még egyszer megköszönte azután az előre megrendelt beszédek és személyes híveinek zajos tüntetése között 7 óra előtt pár perccel ünnepélyesen kivonult a teremből...

Az ország kalvinistái pedig éppen 24 órával a püspöknek a zsidókkal szemben tett örökös hűségfogadalmá előt, amellyel vakmerő módon mindörökké hadat üzent a keresztyén és nemzeti gondolatnak, — odafönn az ország fővárosában kimondották, hogy Baltazár magatartását és irányát teljes egészében rosszalják és vele semmiféle közösséget nem vállalnak. Megméretett és tulontul könnyűnek találta-tott!... De vajjon vasárnap este megvizsgálta-e magát a püspök az ő külön „tökéletes-ségi mérlegén”? S vajjon most is súlyosnak találta őt az a bizonyos mérleg? Aligha volt az a mérleg a Mértékhitelítő Hivatalban, püspök ur!...

Az új nyári menetrend

A máv. debreceni üzemeltetősége ma adta ki új menetrendjét. Junius elsejétől kezdve az alábbi személyszállító vonatok érkeznek, illetőleg indulnak Debrecenbe, illetőleg Debrecenből:

Érkezik:

4 ó Budapestről naponta, 6 ó 59 p Nagylétáról naponta, 7 ó 05 p Nyiregyházáról naponta, 7 ó 18 p Tiszalökről naponta, 7 ó 30 p Tiszafüredről naponta, 7 ó 40 p Püspökladányból naponta, 7 ó 42 p gyors Nyiregyházáról kedd, csütörtök, szombat, 11 ó 56 p Nyirábrányból vasárnap kivételével naponta, 12 ó 38 p Szerencséről naponta, 14 ó 05 p Budapestről naponta, 18 ó 56 p Nagykerekiből naponta, 20 ó 03 p gyors Budapestről hétfő, szerda, péntek, 21 ó 46 p Tiszalökről vasárnap kivételével naponta, 23 ó 10 p Szerencséről naponta.

Indul:

4 ó 36 p Szerencsre naponta, 4 ó 44 p Tiszalökre vasárnap kivételével naponta, 6 ó Nyirábrányra vasárnap kivételével naponta, 7 ó 55 p gyors Budapestre kedd, csütörtök, szombat, 8 ó 20 p Nagykerekiből naponta, 13 ó 20 p Budapestre naponta, 14 ó 23 p Nagylétára naponta, 14 ó 36 p Szerencsre naponta, 14 ó 55 p Tiszalökre naponta, 16 ó 20 p Tiszafüredre naponta, 17 ó 30 p Nyiregyházára naponta, 17 ó 50 p Püspökladányra naponta, 20 ó 15 p gyors Nyiregyházára hétfő, szerda, péntek, 23 ó 40 p Budapestre naponta.

Az első vitéz-avatás

Budapest, május 23. Vasárnap avatta fel a Kormányzó a vitézi szék első 24 tagját nagy ünnepek között. Ugyanakkor nyújtották át a Kormányzónak a vitézi díszkardot és tüzte fel mellére báró vitéz Nagy Pál tábornok a vitézi rend első jelvényét. A legközelebbi vitéz-avatás Szent-István napján lesz országos ünnepek keretében.

Zavarok Pétervároton

Helsingfors, május 23. A szentpétervári munkásság élesen szembekerült a szovjeturalommal, új választásokat, kereskedelmi és sajtószabadságot követel. Moszkvában is nagy az elégedetlenség és a sztrájkok napirenden vannak.

Nyugatmagyarország sorsa

Bécs, május 23. A nyugatmagyarországi kérdésben a magyar és osztrák kormány közötti tárgyalások holnap, kedden indulnak meg Bécsben.

Támadás Lengyelország ellen

Varsó, május 23. Ismételten érkeznek jelentések arról, hogy a szovjetkormány offenzívát készül indítani Lengyelország ellen. Legutóbbi jelentések szerint nyugati irányban felülváltó csapat eltolások történnek, állítólag hadgyakorlat céljából.

Portugál államcsíny

Páris, május 23. Londonból ma híreket közölnek, mely szerint Portugáliában államcsíny útján visszaállították a monarchiát. A „Petit Parisienne” vasárnap reggel azt a hírt közölte, hogy a „Daily Mail” táviratot kapott, mely szerint Lisszabonban váratlanul kormányválság tört ki és a kormány szombaton benyújtotta lemondását. A portugál parlamentet e hír szerint felosztatják. Később lisszaboni táviratok elárulják, hogy államcsíny történt: a monarchisták elfogták a kormány tagjait és magukhoz ragadták a hatalmat.

A Bethlen-kör

Szombaton este tartotta a Bika disztermében a maga hangversenyét. Az érdeklődés — sajnos — igen csekély volt, a megjelent közönség félig sem töltötte meg a hatalmas helyiséget. Sajnos először azért, mert a hangverseny erkölcsi célja nagyon is megérdemelte volna a bőkezű és tömeges támogatást, másodsor, mert az előadók és művészek minden tekintetben, még a legkényesebb izlést is teljesen kielégítő számokat produkáltak. A Bethlen-kör ezidőszerint egyesíti magában a budapesti protestáns ifjúságot, most pedig be akarják vonni az egész magyarországi protestáns ifjúságot, de nem az erők széttagolása végett, hanem épen egységesítése céljából, hogy aztán kezét fogva a magyar katolikus ifjúsággal, egyesült erővel küzdjenek a jövő nagy Magyarországiért. Ez bizony minden támogatásunkra érdemes és nemes cél. Az előadó művészeknél nem kell sokat időznünk. Jászay Mari két szavalata a lelkünket rázta, könnyeinket indította meg, különösen a Szózat fenséges interpretálásával; Venczell Béla basszusa, mint pengő tiszta érc, bugott szerteszét a ráadásul énekelt Schubert-dal (A halál és a leányka) abszolút becsü remekelés volt; Goda Gizella szopránja is gyönyörűségesen és könnyedén szállt-szállt és minden darab után csak nöttönött a közönség tetszése; Némethy Ferenc hegedűművész és dr. Kurpáthy Ernő gitárművész együttese és ez utóbbi szólójátéka is tehetséget, tudást, mélységes érzést árult el; igaz, hogy a gitár szubtilis hangja nem igen felelt meg a nagy terem méreteinek, sőt a közönség egy részének sem, pedig mindenképen részolgaált volna legalább a csendes, figyelmes meghallgatásra. Külön ki kell emelnünk dr. Révész Imre felolvasását, melynek legszebb és legigazibb tétele a magyar néplelek integritásának, az erdélyi és alföldi magyarságnak együtthaló egésze mintegy pszichikai bizonyítást is nyújtott nekünk hazánk régi határa visszaszerzésére. Egyébként is mestéri vonásokkal jellemezte és idézte fel a nagyságos erdélyi fejedelemnek, Bethlen Gábornak szellemét és állította oda követendő példaképpül a jövő nagy magyar ifjúság elé. Végül meg kell emlékeznünk az elnöki megnyitóról is. Bakó László ref. lelkész azt fejtette, hogy épen az nap este, tehát szombaton, pusztán véletlenség folytán Esztergomban a katolikus magyar ifjúság tart nagy-gyűlést és erre innen a protestáns magyar ifjúság elküldi meleg üdvözlétét és baráti kézfogását.

Feltétlenül jelezni kívánják ugyanis, hogy jövőben a református ifjúságnak együtt kell dolgozni a katolikus ifjúsággal, ha ezt a feldarabolt, letiport hazát újra hatalmassá és egészszé kívánjuk tenni. Majd szóról-szóra így folytatta: „Itt Debrecenben is az a célunk, hogy ne legyen itt se Egyetértés, se Hajdúföld, hanem legyen egységes keresztény társadalom”. Irnunk sem kell, hogy megleggett bennünket az a bátorság, hogy valaki idegen létére kellő tájékozódás nélkül ilyen csakugy egyszerűen elmondjon az elnöki székéből. Mert az az idézett passzus azt jelenti egyszerűen és magyaráran, hogy itt Debrecenben a református különállóság hirdetője az Egyetértés, a katolikus különállóság védelmezője pedig a Hajdúföld. Meg sem kíséreljük ennek az állításnak a valótlanságát érvekké bizonyítani, mert ezzel igazságunk fehérségét mocskolnánk be fekete. Debrecenben minden tárgyilagosan gondolkozó magyar ember tudja, hogy mi e tekintetben a tiszta, megdönthetetlen igazság, akik pedig bármi oknál fogva elveszítették az objektivitás azon minimális fokát, hogy ne kansal szemekkel sandítsanak és ne torzképeket formáljanak ki agyvelejükben, azokkal igazán együgyűség lenne vitába bocsátkozni. Mi épen ezért nem az idegenből idejött lelkész-elnök terhére írjuk ezt a súlyos tévedést, hanem azok számára, akik őt helytelenül informálták.

— Az egyetemi rektor köszönete. Dr. Pokoly József egyetemi rektor köszönetét fejezte ki a tanácsnak azért, hogy a menekült egyetemek küldöttségének ittletük alkalmával felmerült költségeit a városi tanács fedezte. A tanács a bejelentést tudomásul

NAPI HIREK

— **Érettségi biztosok.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az autonóm felekezeti középiskolák rendes érettségi vizsgálataihoz kiküldte a kormány képviselőit. A debreceni ref. főgimnázium érettségijén dr. Nagy József Erzsébet nőiskolai tanár fogja képviselni a kultuskormányt, a Dóczy-intézet leánygimnáziumában dr. Pap Károly debreceni egyetemi tanár, a nagykőrösi főgimnáziumban dr. Mitrovics Gyula, Hajduböszörményben dr. Kiss Ferenc egyetemi tanár, Nánáson dr. Németh Gábor budapesti ref. főgimn. tanár, a nyiregyházi ev. főgimnáziumnál dr. Pröhle Vilmos egy. tanár lesz az érettségi kormánybiztos.

— **Urnapi körmenet rendezése.** A róm. kath. templomi rendezőség felkéri tagjait és mindazokat a férfi híveket, akik az urnapi körmenet rendezésében részt ohajtanak venni, hogy 25-én szerdán este 7 órakor a kath. népszövetségi otthon helyiségében (Piac-u. 68) megjelenni sziveskedjenek.

— **Az oláh megszállás alatti károk.** Ismeretes az, hogy az oláhok a megszállás alatt különböző károkat okoztak egyes embereknek is. A korábban kiadott kormányrendelet értelmében ezen károkat a városi tanács összeírta s azt felterjesztette a statisztikai hivatalnak. A statisztikai hivatalról már ezek az összeírt bejelentések leérkeztek. Mint hogy pedig az adókövetések és az adóválság lefizetések az aránytalan követések elleni felebbezésük alkalmával egycsek az oláhok okozta károkat hivatkozhatnak, épen ezért most a városi tanács úgy határozott, hogy a károsultak kivánságára 25 korona kiállítási és bélyeg díj ellenében egy hivatalos bizonylatot állít ki. A debreceni lakosok közül 1657-en 10 ezer koronáig, 1102-en 10-50 ezer koronáig, 324-en 50-100 ezer koronáig, 357-en pedig 100 ezer koronán felüli összeg erejéig károsultak.

— **Öngyilkos urilány.** Teglás község lakosságát nagy izgalomban tartja az a még mindig rejtélyesnek látszó öngyilkosság, amelyet a falu egyik tekintélyes gazdájának 19 éves gyönyörű szép lánya Hevessy Zsuzsanna, a debreceni Dóczy-intézet tanítónőképzőjének magántanulója vasárnap este követett el. A fiatal leány vasárnap délután még a Dégenfeld parkban sétált a község Takács nevű fiatal tanítójával és este 8 óra tájban tért haza otthonába, hol még körülbelül egy óra hosszáig vígan beszélgetett egy ismerősével. Mostoha anyja hazatérkor gyöngéd szemrehányásokkal illette, amiért kicsiny mostohatestvérét felügyeletlenül hagyta a házban. A leány ezután bement a konyhába és ott szokása ellenére tejet melegített és ebbe egy előre elkészített evőkanálnyi marószódát kevert, a folyadékot megitta és levetkőzött, hogy ágyba feküdjék. Egyszerre azonban heves gyomorajdalmak lepték meg és fájdalmai ellen az udvaron levő kerek kútban keresett menedéket, mi alatt mostoha anyja a másik szobában a kis gyermekkel foglalatzkodott. Csak este 11 óra tájban akadtak rá a csendőrök. Zsung Sándor csendőrmester kötéllel leereszkedett a kútba és így kiemelte a másfél méteres vízből a holttestet. — Tettének oka eddig teljesen ismeretlen. — Tegláson általános nagy részvét nyilvánul meg a köztisztelőben álló gazdasalád iránt.

— **Zsilinszky-Szilágyi-párbaj.** Szilágyi Lajos nemzetgyűlési képviselő lovagias elégtételt kért dr. Zsilinszky Endrétől a Szózatban megjelent cikkéből kifolyólag. A tiszti becsületügyi eljárás befejezést nyervén, a párbaj vasárnap délelőtt megtörtént és mindkét fél megsebesülésével végződött.

— **Jótekonycélu zongoravizsga a Dóczy intézetben.** Csemetyé Mező Mária okl. zongoratanárnő tanítványával május 29-én vasárnap délután fél 5 órakor a Dóczy intézet disztermében jótekonycélu zongoravizsgát rendez, melyre az érdeklődőket meghívja. Belépő díj 20 korona.

— **A magyar Hiszekegy zenei pályadíját** Szabados Béla nyerte meg, a Zeneművészeti Főiskola tanára.

— **Nőegyleti közgyűlés.** A debreceni Jótékony Nőegylet május 31-én, kedden délután 3 órakor a nőegyleti árvaházban (Péterfia-u. 78. sz.) tisztújító közgyűlést tart, melyre az egylet összes tagjait ezuton tisztelettel meghívjuk. Az elnökség. Targysorozat: 1. Elnök évi jelentésének előterjesztése. 2. Tisztikar és választmány 3 évre leendő megválasztása. 3. 1920. évi zárszámadások jóváhagyása. 4. 1921. évi költségeloirányzat megállapítása. 5. Vertesy-féle ház eladásának ügye. 6. Választmány által előterjesztendő ügyek tárgyalása. 7. Esetleges indítványok.

— **A nagyerdei fürdő üzembevétele.** A nagyerdei városi gőzfürdő üzembevételenek tárgyában Kovács Péter tornatanár és dr. Rugonfalvi-Kiss András orvos beadványban fordultak a városi tanácshoz. A beadvány szerint a két kérelmező hajlandó a város tulajdonát képező fürdőt a legmodernebbül üzembe állítani. Tegnap délelőtt a tanácsülésen foglalkozott ezzel az ügygel a városi tanács s úgy döntött, hogy megbizsa Kovács Pétert és Rugonfalvi-Kiss András dr. orvost, hogy a fürdő 30 napon belül helyezék üzembe.

— **Halálos elgázolás.** Vasárnap délelőtt a Böszörményi-uton halálos elgázolás történt. Kerékgyártó István hajduböszörményi malomtulajdonos kocsija, melyen Pócsi István 16 éves kocsis hajtott, a böszörményi országuton levő 3. számú őrház előtt elgázolta Honyát Pál 3 éves kisleányát Bertát. A lovak a kisleányt összetaposták s a kerek is keresztülmentek rajta. A kisleány nyomban szörnyet halt. A rendőrség kihallgatta Pócsi Istvánt, aki kihallgatása során előadta, hogy lovai megbokrosodtak s minden figyelmét a lovak megfékezésére fordította. Nem látta a gyerekeket az országuton, de különben is az elgázolás pillanatában a szél egy csomó port fujt a szemé közé. A rendőrség a gyermek édesanyját is kihallgatta. Egyébként a rendőrség eljárást indított Pócsi ellen. Főhibás azonban maga Kerékgyártó István, aki egy 16 éves gyerkőcre bizta szilaj paripáit.

— **Új iparrendelőnyek.** A városi tanács a tegnapi tanácsülésből a következő debreceni lakosoknál új iparrendélyt adott: Papp János szobafestőipar 100, Weisz Kálmán sütőipar 300, Hegedűs Ferencné baromfi és tojás kereskedés 100, Oláh István asztalosipar 300, Horváthy vidéki méhészeti r.-t. méhes létesítése és termékeinek értékesítése és méhészeti anyagok eszközgyártása és értékesítése 200 korona ipardíjak lefizetése ellenében.

— **Életunt hivatalnok leány.** Hétfőn a kora reggeli órákban Tóth Irén városi tisztviselőnő a nagyerdei sétányon marolugot ivott. A mentők Tóth Irént belső sérüléseivel be szállították a közkórházba. Tettének oka ismeretlen.

— **Nyakkendőit** pénzünk javulása folytán 25%-al olcsóbban készítenek és javítják. Péterfia-u. 53. szám alatt.

— **Nagy tancestély** e hó 29-én, vasárnap a Royalban eszeresnyre szürettel, jour-táviróval, confetti és szerpentin esatával.

— **Margit-fürdő részvénytársaság szabad uszodája megnyílt.** Előnyös idény és havi bérletek válthatók. Bujdosó Mihály közkedvelt okleveles uszómester megérkezett. Tandíj egész idényre 75 korona.

SZINHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Kedden B) bérletben a *Veres haju* megy. Szerdán C) bérletben kerül színre ifj. Dumas kiváló drámája *A kaméliás hölgy*.

10 óra 30 perc. Kalandor történet, 5 felvonásban, rendkívül érdekes esemény. újszerű. bemutatja az Apolló 6 és 8-kor.

Szerenese utja (jelige: Üzlet-üzlet) egy amerikai karriér története 5 felvonásban és Zigoto mint fogoly amerikai burlszek 2 felvonásban az Urániában 6 és 8-kor.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

SPORT.

Vívóakadémia Nyiregyháza. A vívósport fejlesztésén dolgozó MOVE-DSE ismét tanujelét adta, hogy a vezetőségében sportideálok vannak. Az impozáns kezek között lefolyt propaganda akadémia a nézőkre sokáig felejthetetlen marad. E vívók többsége senior volt s így önkéntesen felmerül az a kérdés, hol maradnak a jövő nemzedékei s a ma fiatalsága? Kérdésünkre azon szomorú választ kaptuk, hogy a DEAC ez évben egyetlen vívót nem adott. Lehetséges volna, hogy az egyetemi ifjak eifelednek, mivel tartoznak a hazának? Például a titulus nékiek Kisvárdai középiskolai ifjúságát?

Nyiregyháza Komoróczy Péter kisvárdai torna s vívótanár lelkes munkájáról kell megemlékeznünk, ki tanítványával iskola vívást mutatott be. Legjobbakk voltak Vincze, dr. Kleknek, Rónay, Berend és Spányi dr. A debreceniek közül Uffalussy ezr. Carló de Palmával vívott aszóját kellett feltüntetni. Beczner, dr. Vértess, Majerszky, Fuxhoffer, Teleky és Perczel magaslottak ki.

DTE-DVSO 1: L A két-sárgák szokatlanul lelkes játékot produkáltak, mely bár kissé hizelgő eredményt szerzett, de nem fejezte ki hűen a játék lefolyását. A vasutasok részben az ut fáradalmától, részben egyes játékosok indisponáltságából nem bírtak érvényesülni. A támadások nagy részét ők vezették, míg a DTE csak lerohanásokkal jutott az ellenfél kapujához. Ilyen lerohanásból nyerte Tárkányi Bertók hibájából, — a gólt is, miben azonban Rott szabadrúgásának is van némi érdeme (11 percben). A mezőny legjobb embere Rott volt, mellette még Urbanovits, Gerő, a Budapestről hozott Weinsteint s Tárkányi voltak jók. A védelem főmte labdáival a csatársort, azonban az nem tudta magánál tartani. A vasutasok unottan csapkodva játszottak s nem érték meg egymást, ezáltal szabónál szebb helyzeteket hibáztak. A Polgár pár és Medgyes játszottak tüzzel s ugvancsak elsőnek csodaszép kórnerét fejei hálóba Szólárszky (43 p.) A vasutasok sok faultja miatt a bírónak minduntalan meg kellett a játékot állítani s a szép játék rovására ment, hogy a DTE ezt követte. A fardát csatársort felvillanyozta Zöldnek kiállítása s a befejezés előtt 10 perccel igen erős finist játszottak. Bíró dr. Bálint László volt.

DEAC-DKASE 1: L (1: 1). Az izgalmasnak ígérkező mérkőzés szokatlanul lanyha menetűt mutatott. Az egyetemiek a gyors eredmény következtében könnyelműen vették a további játékot s mikor komolyabban akartak hozzáállni, már késő volt, mert a fedezet-sor kifradt a megerőltetett védekezésben. DKASE kihasználta ezt s támadás-támadást követelt, azonban a hagyományos go-képtelen csatársor a legszebb s könnyű helyzeteket hibázott, a kiegyenlítőt is Sipos a fedezet-sorból lötte. Az egyetemiek közül Emmerling, Poroszlay magaslott ki, Fodor és Held szintén szépen játszott míg Nagy Bálint inkább hátul volt, Alföldy feltűnően idegeskedett s egy más csatársorral szemben nagy veszélyt jelentett volna. A DKASE nem értette meg egymást, inkább csak egyéni akciókkal kísérleteztek, mely eredménytelen maradt. Meriin és Sipos voltak a legjobbak, Petruc és Fried nem voltak biztosak s bíró volt Balogh Imre.

Értesítés. A DMTK szabadtéri közös tréningjeit és atletikai tréningjeit a Vasutas sporttelepen kedd, csütörtök és szombati napokon tartatnak meg. Kérjük a tagok pontos megjelenését.

A tőzsde

Budapesti zárlat máj. 23. (MTI) Magyar hitel 1615, Osztrák hitel 620, Angol-Magyar bank 790, Leszámit. bank 765, Magyar-Olasz bank 312, Jelz. hitelbank 275, Keresk. bank 6559, Pesti hazai első 19.800, Borsodmiskolci 2525.

Valuták. Napoleon 710-730, Angol font 840-870, Dollár 203-213, Francia frank 1870-1910, Márka 360-375, Lira 1170-1230, Osztrák kor. 3750-3950, Rubel 69-73, Lei 360-375, Sokol 315-336, Svájci frank —, Korona dinár 660-700, Frank dinár —, Lengyel marka 25-27.

Bécsi valuta máj. 20. (MTI) Márka 960, Lei 975, Lira 3125, Francia Frank 4900, Svájci Frank 10150, Dollár 556, Rubel —, Sokol 846.

Zürichi zárlat máj. 23. (MTI) Berlin 940, Holland 19950, Newyork 554, London 2219, Páris 4815, Milánó 3065, Brüsszel 4810, Kopenhága 101, Stockholm 131, Krisztiania 8850, Madrid 7450, Buenos-Airns 17250, Prága 820, Budapest 260, Zágráb 450, —, Bukarest 970, Varsó 62, Bécs 140, Osztrák lebelég. 103.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECEN, Kossuth-u. 11.

Mezőgazdák jelentése máj. 23. (MTI) Zab 745-750, Fehér bab 425, Tarka bab 380-400, Kendermag 8-11, I. rendű marhahús 54-63, II. rendű 28-36, I. rendű borjúhús 58-72, II. rendű borjúhús 36-48.

Sörtéjelentés máj. 23. (MTI) Maradvány 1885, Érkezett 522, Összesen 2407. Eladott 107. Maradvány 2300. Háj 84, zsír 87, comb 66, I. rendű zsirsértés 48-52, zsiros fiatal nehéz 47-50, könnyű 45-47, sör-araj 96-100, szalonna 68.

Radikál a legjobb patkányirtó szer. Szappanok, parfümök

és mindenféle pipere cikkek, kötesserek, fésű- és kefeárak legolcsóbban szerezhetők be a **Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.** Telefon 14-80

Apró hirdetések.

Kisasszonyt keresek, aki háztartásban segítségemre lenne. Ajánlatokat Benkő Sándorné Derecske címre kérek.

Koros Sándor

lérti-szabó belvitóhoz Piac-u. 69. Saját kőszítők elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy folyó hó 25-én, azaz szerdán, mézárás és hentes fizetemet Vár-utca és Nyomató-utcai sarokházban, — ahol a mosoda volt — megnyitóm. Mindennap friss árakat állítok elő. Hus, zsír, hár, szalonna és csemege különlegességeket árusítok, ugyisint minden emü kerítveteményeket. Tekintve a mai nehéz megélhetést én nem úszora árakat szabok, én a lehetőleg olcsóbb beszerzést akarom előmozdítani. A katonai beszerzési csoport tagjai részére is én árusítok a vezetőség által megállapított ár n. Menekültek, verdegilők és kifözések kedvezményben részesülnek. Kérem a nagyérdemű közönség saját érdekében szives pártfogását. Maradtam kiváló tisztelttel Szitek József menekült mézárás és hentes csemegekereskedő.

Bélyeggyár és vésőintézet PAULÓ I. Sathyányi-utca 22. Telefon 1365.

Két nőtlen vasuti tisztviselő egy üres, esetleg butorozott szobát keres. Címét kérünk a kiadóhivatalba.

Mosott rongyot megvételre keresünk. Cím a kiadóhivatalban.

Róváry és Altmann szőlők, plató 42. Pannónia épít. Barmilyen szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Makulatura öt kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

Molykár ellen

szörme és téllruhák megőrzését a legnagyobb biztonságban beraktároz KÖVÁRY és ALTMANN Piac-utca 42.

Kiadó felébe vagy bérebe 360 négyszögöl pusztá telek a Sámsoni uton Értekezhetni Gazdak Bankja Kossuth-utca 17. sz.

Vas abroncs teljesen új kilónként kapható lapunk kiadóhivatalában.

Forgács István műorás Kádógos-u.

Jókarban lévő békebeli minőségű keveset használt zsakett öltöny jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban

Lisztiroda áthelyezés.

Értesítjük az érdekelt lakosságot, hogy folyó hó 25-től kezdődőleg a Kossuth-utca 4. (régii Pénzügyigazgatósági épület, városi adóhivatal) alatti városi listiroda, hol a K L M N O Ö P betűvel kezdődő belső uteák lakosainak ellátási ügye intéztetik, a Csapó-u. 43. szám (tüztöltő laktanya) alá helyeztetett át.

Közélelmzési igazosztály.

Áthelyezés miatt

potom árért

eladó nyaraló

a SESTA-

KERTBEN.

Gyönyörű

helyen!

A Tanító Árvaház mellett levő Komlóssy-uton

Komlóssy-ut 26. sz. a.

Mintegy 700 négyszögöl gondozott termő szőlő és gyümölcsös, rajta 3 szob. s lakás, honyha, speiz, veranda, borospince, faskamara, szüretelő taposó helyiség, baromfiól, jó vizü szivattyus kut.

A szőlő rögtön birtokba vehető. Mindennél villanyvilágítás! Végtelen olcsóért

175 ezer koronáért megkapható!

Ezen nyaraló felett is a NAGY LAJOS adásvételi iroda rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló is. Iroda: Veres-u. 9. szám.

Hivatalos órák reggel 7 órától — esti 7 óráig.

Családi ház

Kut-utcán 4 szoba hozzávalókkal egy szobás lakás azonnali átvételre eladó. Dezső László Maróthy-utca 19.

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyerdék 0-0 és aktuális mű 0-0

Irta: ifj. Wessprémy Kálmán

Ára 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Bauer - telepen

2 szobás családi ház 300 négyszögöl területtel, 5 ablakos utcai fronttal azonnali átvételre eladó Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Csurka „KEGYELET” Temetkezési Vállalat

Debrecen Kossuth-u. 8 szám. (Kölcsonsegélyző épület) Telefon 381.

Ajánlja dusan felszerelt temetkezési vállalatát a n. é. gyászoló felek becses rendelkezésére a legolcsóbb áron.

Diszes gyászokocsi.

Elsőrendű felszerelés.

Saját lovak.

BÁRTFAGYÓGYFÜRDŐ

megnyilik május 15-én
elsőrendű tejes pensio
50-60 Ko-ig Kasino.
Felvilágosítással szolgál Menetjegyiroda (fürdőosztály) Budapest, V., Vigadó-tér 1.
Kérjen prospektust.

Önkéntes árverés.

A Debrecenben, Rákóczy-utca 28. szám alatt foglalt

házastelek

vagyonközösség megszüntetése céljából 1921. május hó 25. én, szerdán délután 5 órakor a legtöbbet ígérőnek eladatni fog.

Az árverés Piac-u. 42. sz. a.

Dr Polgár Dániel

Ügyvéd irodájában tartatik meg, ahol az árverési feltételek megtekinthetők.

KALAPOK JAVÍTÁSÁT

szakszertűn eszközöl
M. Nagy Mihály
kalapos mester. DEBRECEN Péterfia-u. 8.
Kész kalapokban nagy választék.

Követeljemindenütt

GERŐ CZÉG CZIPÓ- GAF készítményeit védjeggyel

Ha nem kapna kereskedőjénél, úgy forduljon közvetlenül

Gerő Adolf Fia cég- Budapest, hez, Kossuth Lajos-utca 4.

Cipőüzem: Budapest, I. Beresényi-u. 10.
Nagybani osztály:
Budapest, V., Akadémia-utca 6.

SZÉCHENYI FÜRDŐ

Petőfi-tér 9. 0-0 Petőfi-tér 9.

A nagyállomással szemben máj. 21-én, szombaton megnyilt teljesen újonnan felszerelt

gőz- és kádfürdő

helyiségek a legnagyobb tisztaság és elsőrangú kiszolgálás mellett uri kényelmet 0-0 nyújtanak. 0-0

A fürdő szigorúan erkölcsös vezetését az új bérletkultja biztosítja.

Eladó hálószoba

butor, esetleg 3 szobás lakással azonnal átadatik elintázás miatt Dezső László Maróthy-utca 19. szám.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában